تحلیل محتوای کمی و کیفی

بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران

تحلیل محتوای کمی و کیفی بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران

- تهیه شده در دفتر مطالعات و تحقیقات شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی
- تاریخ تهیه و انتشار: بهار ۱۴۰۴
- آدرس: خیابان فاطمی، کوچه ششم (شهید نیخلر)، پلاک ۱۴۲
- ناشر: شورای هماهنگی تبلیغات اسلامی
- شناسه سند:
- شماره تماس: ۰۲۱-۸۴۰۳۸۰۰۰
- پست الکترونیکی: fajr@ccoip.ir
- پایگاه اینترنتی: www.ccoip.ir

بیانات در دیدار کارگران

بسم الله الرّحمن الرّحیم

و الحمد لله ربّ العالمین و الصّلاة و السّلام علی سیّدنا و نبیّنا و حبیب قلوبنا ابی‌القاسم المصطفی محمّد و علی آله الاطیبین الاطهرین المنتجبین سیّما بقیّة الله فی الارضین.

خیلی خوش آمدید برادران عزیز، خواهران عزیز. جلسه‌ی حضور هر سال کارگران عزیز در حسینیّه، برای بنده یک جلسه‌ی مهمّی است. مسائل مربوط به کار و کارگری با سرنوشت کشور سروکار دارد.
من اوّلاً تبریک عرض کنم میلاد باسعادت حضرت ابی‌الحسن‌الرّضا (سلام الله علیه(را و به فال نیک بگیریم هم‌زمانی این جلسه را با این ولادت شریف. همچنین یاد کنم از شهید عزیزمان، شهید رئیسی که به مسائل مردم، و از جمله بخصوص به مسائل کارگران اهمّیّت میداد و دنبال میکرد.

مطالبی که آقای وزیر اینجا گفتند، همه مطالب درستی بود؛ یعنی خلأهایی که وجود دارد، نیازهایی که هست، کارهایی که باید بشود ــ که ایشان اینجا یکی‌یکی شمردند ــ اینها همه درست است. من تنها نکته‌ای که توجّه میدهم، این است که خود ایشان و وزارتخانه و بعضی بخشهای دیگر دولت بدانند که مخاطب این حرفها خودشان هستند. من از صمیم دل دعا میکنم که خدای متعال کمک کند به آنها، توفیق بدهد بتوانند این کارها را انجام بدهند. اگر همّت کنند و تصمیم بگیرند، میتوانند.
درباره‌ی مسائل کارگری، خیلی از حرفهای لازم زده شده؛ البتّه کارهای خوبی هم انجام گرفته، لکن روی بعضی از نقاط باید تأکید کرد؛ ولو تکراری هم هست، باید تکرار کرد. من چند نکته را یادداشت کرده‌ام که عرض میکنم.

مطلب اوّل در مورد ارزش‌گذاری است. مخاطب این بخش ــ ارزش‌گذاری کارگر و ارزش‌گذاری کار ــ در درجه‌ی اوّل، خود شما کارگرها هستید، برای اینکه قدر خودتان را بدانید و بدانید آنچه دارید انجام میدهید، در واقع کجای مجموعه‌ی آفرینش، مجموعه‌ی جامعه، مجموعه‌ی خواستهای معنوی و ارزشهای دینی را پُر میکند.

یک موضوع، موضوع ارزش کارگر است؛ کارگر نه به حیث کارش، [بلکه] به حیث انسانیّتش. کارگر دو خصوصیّت مهم دارد که این دو خصوصیّت، هر کدام یک حسنه است پیش خدای متعال: اوّل اینکه سعی میکند نان حلال را و رزق زندگی را با نیروی خودش به دست بیاورد؛ کَلّ بر دیگران نمیشود، مفت‌خوری نمیکند، چپاولگری نمیکند، از مال دیگران به سمت خودش نمیکشد؛ با نیروی خودش [نان به دست می‌آورد] ــ نیروی

کار، انواع کارگرها؛ هر کدام به نحوی ــ که این یک حسنه است، این یک کار مهم است؛ انسان باید این‌جور زندگی کند؛ این الگو است برای زندگی هر انسانی، که متّکی به خود، متّکی به نیروی خود، زندگی را این‌جور بگذراند. این یک خصوصیّت.

خصوصیّت دوّم که آن هم حسنه‌ی مهمّی است، این است که کارگر نیازهای دیگران را برآورده میکند. شما برای مردم مصنوعات صنعتی، کشاورزی، خدماتی تولید میکنید، در اختیار آنها میگذارید؛ یعنی به زندگی دیگران دارید کمک میکنید. از لحاظ انسانی این دو نقطه بسیار باارزش است، حسنه است. اگر فرض بفرمایید ما بخواهیم ارزش‌گذاری کنیم، کسی هست که اهل عبادت و مانند اینها است منتها برای زندگی خودش و بقای خودش و اهلش هیچ گونه تلاشی انجام نمیدهد، کارگر که تلاش میکند، کار میکند، از او افضل است. این ارزش‌گذاری است. این مربوط به کارگر به حیث کارگری، به حیث انسانی.

و امّا ارزش‌گذاری کار؛ این خیلی مهم است؛ این خیلی برجسته است. کار یک ستون اصلیِ اداره‌ی زندگی بشر است. اگر کار نباشد، زندگی بشر فلج میشود. سرمایه مسلّماً تأثیر دارد، علم مسلّماً تأثیر دارد، امّا سرمایه و علم بدون نیروی کننده، بدون کارگر به هیچ کار نمی‌آید و هیچ فایده‌ای بر آن مترتّب نمیشود. کارگر روح میدهد به جسم سرمایه. ما گفتیم [شعار] امسال «سرمایه‌گذاری برای تولید»؛ خیلی خب، مهم‌ترین سرمایه، کارگر است. سرمایه‌گذاری بکنند امّا توجّه داشته باشند که این سرمایه‌گذاری مالی، بدون اراده‌ی کارگر، بدون توانایی‌های کارگر، بدون خواست کارگر به جایی نخواهد رسید. نقش کار این است: یکی از ستونهای اصلی قوام و دوام جامعه است. برای همین هم هست که شما می‌بینید دشمنان هر جامعه‌ای از جمله دشمنان جمهوری اسلامی از اوّل انقلاب تا امروز تلاش داشتند که بلکه بتوانند جامعه‌ی کارگری را از کار در فضای جمهوری اسلامی منصرف کنند، معترض کنند؛ از روز اوّل. بنده خاطره دارم در این زمینه که حالا جای گفتنش نیست. حالا آن روز کمونیست‌ها بودند، مارکسیست‌ها بودند که دنبال این بودند محیط‌های کارگری را قبضه کنند، در اختیار خودشان بگیرند، بعد ناگهان یک بخش را بکلّی تعطیل کنند، فلج [بشود]. هر بخش را که تعطیل میکردند فلج بود؛ امروز هم همان انگیزه وجود دارد؛ آن روز کمونیست‌ها این کار را میکردند، امروز عوامل سیا و موساد این کار را میکنند. البتّه هم آن روز، هم امروز کارگرهای ما محکم ایستاده‌اند و با مشت محکم به دهان طرفها کوبیده‌اند.

خب، عرض کردیم که مهم‌ترین سرمایه، کارگر است؛ یعنی تأثیر کارگر از پول و از تحقیقات علمی و مانند اینها بیشتر است. «ما با این سرمایه چه کنیم؟»؛ این شروعِ وظایفی است که در قبال کارگران وجود دارد. یک بخشی از این وظیفه ممکن است به عهده‌ی بنده‌ی حقیر باشد، بخشی به عهده‌ی وزیر باشد، بخشی به عهده‌ی صاحب

سرمایه و کارآفرین باشد، بخشی به عهده‌ی عموم مردم باشد، بخشی به عهده‌ی مطبوعات باشد. بالاخره در قبال کارگر وظایفی وجود دارد.

کارگر برای اینکه بتواند درست کار بکند، هم بتواند کار را خوب از آب دربیاورد و به دیگران کمک برساند، هم بتواند خودش سرپا بایستد، نیازهایی دارد؛ یکی از این نیازها امنیّت شغلی است؛ یکی از این نیازها ایمنی بدنی است؛ این حوادثی که گاهی اتّفاق می‌افتد برای کارگرها، اینها عمیقاً انسان را ناراحت میکند؛ اینها ضربه است؛ [یک نیاز،] ایمنی است. یکی از این نیازها برطرف کردن دغدغه‌های معیشتی است؛ یعنی این کارها باید انجام بگیرد. خب حالا من به بعضی از اینها با اشاره عرض میکنم و عبور میکنم.

اوّلین موضوع، امنیّت شغلی است. کارگر باید بداند که سر این شغل خواهد بود، تا بتواند برنامه‌ریزی کند؛ دغدغه نداشته باشد که حالا تا کِی، تا چند [وقت هست]؛ ادامه‌ی شغل او منوط و وابسته‌ی به اراده‌ی دیگری نباشد؛ امنیّت شغلی یعنی این. باید این امنیّت را تأمین کرد. در یک دوره‌ای چند سال قبل از این، به بهانه‌های گوناگون کارخانه‌های متعدّدی تعطیل شد؛ این خب ضدّ امنیّت شغلی است. گاهی گزارش می‌آمد که فلان کارخانه تعطیل شد؛ میپرسیدیم چرا؟ میگفتیم چرا؟ بهانه می‌آوردند که موادّ اوّلیّه نیست، ماشین‌ها فرسوده است و مانند اینها؛ البتّه اینها هست لکن اینها علاج دارد؛ باید علاج کنند. کارخانه را نباید تعطیل کنند.

یک مواردی، که من قبلاً هم اشاره کرده‌ام، تعطیل کارخانه‌ها یک حرکت خائنانه بود؛ برای این بود که این زمین ارزش بالایی پیدا کرده بود، ماشین‌ها را یک جوری بفروشند، کارگرها را یک جوری بازخرید کنند، از زمین استفاده‌ی بیشتری بکنند برای پول! برای پول، برای اطماع شخصی این کار را میکردند. اینجا، هم دستگاه‌های نظارتی، هم دستگاه قضائی باید مراقبت کنند؛ [این] یکی از کارهای اساسی و مهم است. دستگاه‌های دولتی هم که خب وظیفه دارند؛ چه وزارت کار، چه بعضی از دستگاه‌های دیگر؛ باید جلوی این گرفته بشود. لذا طبق آماری که به ما دادند، در دولت شهید رئیسی هشت هزار کارخانه را به کار برگرداندند؛ پس میشود. پس میشود کارخانه‌ی تعطیل‌شده را یا کارخانه‌ای را که با یک‌سوّم ظرفیّت، یک‌چهارم ظرفیّت کار میکند، به کار برگرداند. یکی از افتخارات آن شهید عزیز همین بود؛ با بنده هم شاید مکرّر این را در میان گذاشته بود. بنابراین یک [مسئله،] مسئله‌ی امنیّت شغلی است.

در کنار این امنیّت شغلی، این را هم به شما عرض بکنم: ببینید! امنیّت شغلیِ کارگر، ملازم و همراه است با امنیّت شغلیِ کارآفرین؛ یعنی او هم باید امنیّت شغلی داشته باشد. ما جوری رفتار نکنیم که او احساس کند سرمایه‌گذاری‌اش و حفظ سرمایه‌اش به ضرر او تمام میشود؛ یعنی او هم باید امنیّت شغلی داشته باشد. کار درست

این است، سیاست درست این است که بتوانیم کاری کنیم، هم جنبه‌ی امنیّت شغلی در کارگر محفوظ بماند، هم در آن طرف محفوظ بماند.

موضوع دوّمی که برای دستگاه کارگری لازم است و من یادداشت کرده‌ام، مسئله‌ی «مهارت‌افزایی» است. یکی از کارهایی که ما باید انجام بدهیم، این است که تلاش کنیم کارگر ما، کارگری ماهر بشود. اگر چنانچه کارگر، در کار ماهر بشود، کار بهتر، مرغوب‌تر، برجسته‌تر تولید خواهد شد، به دست خواهد آمد که طبعاً، به نفع سازنده است، به نفع کارگر است، به نفع جامعه است؛ به نفع همه است. این یکی از [مسائل] مهم است.حالا ما برای مسئله‌ی مهارت‌آموزی، دستگاه هم داریم. حالا الان در [بین] راه وزیر محترم هم به من گفتند، بنده هم اطّلاع دارم؛ آموزشگاه‌های فنّی و حرفه‌ای، یک زمینه‌ی بسیار خوبی است. کسانی هستند از جوانهای ما، بلکه نوجوان‌های ما که مسیر تحصیلات دانشگاهی را بر این مسیر حرفه‌آموزی و فن‌آموزی ترجیح نمیدهند و در اینجا کار میکنند. اینها بهترین کارگرانند؛ بهترین کسانی هستند که میتوانند به کشور خدمت کنند، به خودشان خدمت کنند، سطح زندگی خودشان را بالا ببرند، سطح زندگی مردم را هم بالا ببرند. ما این امکان را داریم. البتّه در کنار آموزشگاه‌های فنّی و حرفه‌ای ــ که مهم است و بنده بارها تأکید کرده‌ام ــ خود شرکتهای بزرگ هم میتوانند در حاشیه‌ی کار خودشان، یک دستگاه‌هایی برای افزایش مهارت ایجاد کنند؛ این هم میشود. [این] از کارهایی است که باید انجام بگیرد؛ شرکتهای بزرگ میتوانند این کار را انجام بدهند. دوره بگذارند؛ دوره‌های موقّت بگذارند، مهارتهای لازم را به کارگران بدهند تا بتوانند کار را بهتر و با مهارت بیشتری انجام بدهند.

یک مسئله‌ی دیگر ــ همین‌طور که اشاره کردیم ــ مسئله‌ی ایمنی کارگر است؛ ایمنی بدن کارگر. حالا البتّه خبرهای اسفبار معادن را در این دو سه ساله شنیدیم، امّا فقط آنجا نیست، در جاهای دیگر هم به من گزارش شده؛ در کارخانه‌های دیگر هم مسئله‌ی ایمنی، مسئله‌ی بسیار مهمی است. بایستی مراقبت بشود، و از لحاظ تأمین اجتماعی، از لحاظ رعایتهای فنّی جوری رفتار بشود که ایمنی کارگران تأمین بشود.

یک قلم مهم در مورد حمایت از کارگران، مسئله‌ی مصرف تولیدات داخلی است که بنده چند سال است روی این دارم تکیه میکنم، تأکید میکنم، در برنامه‌ی ششم هم آمد. البتّه بعضی‌ها درست عمل نکردند، امّا تا آن مقداری که عمل شد مفید بود. وقتی این جنسی که ما میخریم، جنسی است که در داخل تولید شده، در واقع داریم کمک میکنیم به کارگر داخلی و به سرمایه‌گذار داخلی. همین جنس وقتی در داخل وجود دارد و ما نوع خارجی آن را انتخاب میکنیم و میخریم، معنایش این است که داریم کمک میکنیم به کارگر آن کشور، به سرمایه‌گذار آن کشور، او را ترجیح میدهیم بر کارگر خودمان. این انصاف است؟ این انسانیّت است؟

البتّه بهانه‌هایی وجود دارد؛ مثلاً کیفیّت تولید داخلی چنین است، چنان است؛ نه، در یک مواردی کیفیّت تولید داخلی هم خیلی خوب است. ما الان در برخی از اجناس و وسایل مربوط به زندگی داخل منزل و دیگر چیزها، کیفیّت محصولاتمان از خارج اگر بهتر نباشد، کمتر نیست. این را فرهنگ کنیم، به عنوان یک فرهنگ رایج؛ ایرانی وظیفه‌ی خودش بداند که جنس ایرانی مصرف کند، مگر آن جایی که در داخل تولیدش نیست. [استفاده از] آن چیزی که در داخل تولید میشود، همه وظیفه‌ی خودشان بدانند؛ این را فرهنگ کنیم.

من شنیدم اخیراً یکی از دستگاه‌ها اعلام کرده که ممنوعیّت ورود محصولات دارای مشابه داخلی برداشته شد. چرا برداشته بشود؟ آن چیزی را که در داخل تولید میشود ترویج کنید؛ اگر کیفیّتش خوب نیست، سعی کنید روی کیفیّت کار بشود. بنده اینجا چند سال قبل از این راجع به خودرو ــ که میگفتند مصرف بنزین خودروهای داخلی زیاد است ــ گفتم اگر در حال محاصره‌ی اقتصادی و محاصره‌ی علمی که صاحبان دانش در دنیا درها را به روی دانشمند ایرانی و دانشجوی ایرانی میبندند، دانشمند ایرانی می‌آید کارهای بزرگی را انجام میدهد، اگر جوان ایرانی میتواند آن‌جور موشکی تولید کند، آن‌جور سلاحی تولید کند، آن‌جور محصولی تولید کند که دشمنش تعجّب میکند و میگوید من به احترام این کار بلند میشوم می‌ایستم، خب میتواند خودرویی هم تولید کند که مصرفش کمتر باشد، تولیدش بهتر باشد. روی این کار کنیم، روی این تکیه کنیم. آنچه آسان‌تر است، این است که بگوییم «خیلی خب، راه را باز کنیم تا از خارج، داخل بشود»؛ این به ضرر کشور است، این به ضرر جامعه‌ی کارگری است، این به ضرر کلّ کشور است. بنابراین، یک قلم مهمّ حمایت از کارگر همین است که ما تولید داخلی را مصرف کنیم و این را یک فرهنگ قرار بدهیم.

یکی از کارهای مهم که به نظر من احتیاج دارد به یک برنامه‌ریزی جامع و کامل از سوی مسئولین و خیلی به نفع کارگر است ــ هم به نفع کارگر است، هم به نفع کارفرما است ــ این است که کارگر در سود حاصل از تولید شریک بشود. اگر کارگر احساس کند که هرچه سود این جنس بیشتر بشود، سود او هم بیشتر خواهد شد، انگیزه پیدا میکند برای اینکه کار را بهتر از آب دربیاورد؛ یعنی این به کارگر انگیزه میدهد، کار را بهتر، کامل‌تر، تمیزتر از آب درمی‌آورد؛ میشود مصداق همان روایتی که من بارها تکرار کرده‌ام: رَحِمَ اللهُ امرَأً عَمِلَ عَمَلاً فَاَتقَنَه؛ کار متقن، کار خوب. امروز در دنیا بعضی از کارخانه‌جاتی که یک محصولی را تولید میکنند، روی محصولشان تاریخ ایجاد این کارخانه را مینویسند؛ افتخار میکنند که صد سال پیش این کارخانه راه افتاده. اینکه یک دستگاه تولیدی بتواند ــ حالا ما تولید صنعتی را مثال زدیم، بقیّه‌ی تولیدی‌ها هم مثل تولید صنعتی‌اند؛ بعضی از خدمات [هم] همین‌طور ــ جوری عمل بکند که صد سال مشتری داشته باشد و افتخار بکند، این بهترین کار است. این با شرکت کارگران در سود کارخانه به دست می‌آید. یکی از کارهای مهم، این است.

یک نکته‌ی برجسته‌ی دیگر هم ــ که ایشان اشاره کردند ــ مسئله‌ی مسکن کارگری است. اگر کارگاه‌های بزرگ با تعاونی‌های مسکن کارگری ــ اگر چنین تعاونی‌ای وجود دارد، در جاهایی که وجود دارد ــ همکاری کنند، این بیشترین کمک به کارگر است. اگر تعاونی وجود ندارد، میتوانند تعاونی را ایجاد کنند، به ایجاد تعاونی کمک کنند یا میتوانند خانه‌های سازمانی را در کنار کارخانه‌های بزرگ به وجود بیاورند که دغدغه‌ی مسکن، که یکی از مهم‌ترین دغدغه‌ها است از بین برود، خیالشان راحت باشد از این جهت. یکی از مهم‌ترین کمکهایی که به کارگران میشود کرد، این است.

یک موضوع دیگری که من اینجا یادداشت کرده‌ام عرض کنم، مسئله‌ی فرهنگ محیط کار است. ببینید، در فلسفه‌ی مارکسیست‌ها و کمونیست‌ها محیط کار محیط تضاد است، محیط دشمنی است؛ یعنی کارگر بایستی با آن صاحب کارخانه دشمن باشد؛ فلسفه این است. مجموعه‌ی حرکت جامعه حرکت ضدّیّت با یکدیگر و تضاد است. به نظر آنها حکم تضاد در [طول] تاریخ ،در مسائل اجتماعی، در مسئله‌ی سیاست، در مسئله‌ی اقتصاد جاری است؛ سالهای متمادی مردم را معطّل این فکر غلط کردند؛ هم خودشان را بدبخت کردند، هم بسیاری از مردم دنیا را بدبخت کردند. اسلام درست نقطه‌ی مقابل این را میگوید.
اسلام محیط زندگی را، محیط کار را، محیط تاریخ را، محیط ائتلاف و همراهی و همفکری میداند. آنهایی که اهل دنبال‌گیری و تحقیق در قرآن هستند، تعبیر «زوجیّت» را، کلمه‌ی «زوج» را، «زوجیّت» را در قرآن دنبال کنند: سُبحانَ الَّذی خَلَقَ الأزواجَ کُلَّها مِمّا تُنبِتُ الأرضُ وَ مِن اَنفُسِهِم وَ مِمّا لا یَعلَمون؛ عنی در همه‌چیز عالم مسئله‌ی همراهی، همدلی، همکاری، هم‌افزایی وجود دارد. راجع به محیط کار هم همین‌جور است؛ باید هم‌افزایی بشود؛ بایستی از دو طرفْ صمیمانه، نه [فقط] با زبان، به یکدیگر کمک کنند.

یک نکته‌ی آخر هم این است که ما وقتی که راجع به کارگر صحبت میکنیم، فقط کارگر صنعتی مورد نظر نباشد؛ کارگر ساختمانی، کارگر مزرعه، کارگر میدان تره‌بار، بانوان کارگر که داخل خانه مشغول کارگری هستند و کار میکنند، که امروز به برکت این وسایل ارتباطی و مانند اینها، خیلی‌ها در خانه کار میکنند و بهره میبرند و سود میبرند؛ از لحاظ تأمین اجتماعی، از لحاظ چیزهای گوناگون اینها هم مورد توجّه باشند.

یک جمله عرض بکنم راجع به سیاستهای مغرضانه‌ای که امروز در دنیا علیه ملّتها به کار میرود. سعی میشود مسائل مربوط به فلسطین به فراموشی سپرده بشود؛ ملّتهای مسلمان نباید اجازه بدهند؛ نباید اجازه بدهند. با شایعه‌های گوناگون، با حرفهای گوناگون، با پیش آوردن مسائل جدید، حرفهای جدیدِ بی‌ربط و بی‌معنی سعی میکنند ذهنها را از مسئله‌ی فلسطین منصرف کنند. ذهنها نباید از مسئله‌ی فلسطین منصرف بشود. جنایتی که رژیم صهیونیستی در غزّه، در فلسطین انجام میدهد، چیزی نیست که قابل صرف‌نظر کردن باشد؛ همه‌ی دنیا باید در مقابلش بِایستند؛

هم در مقابل خود رژیم صهیونیستی بِایستند، هم در مقابل حامیان رژیم صهیونیستی بِایستند؛ بله، تشخیص شما تشخیص درستی است؛ آمریکایی‌ها به معنای واقعی کلمه حمایت میکنند. حالا در عالم سیاست حرفهایی زده میشود، چیزهایی گفته میشود که ممکن است خلاف این را به ذهنها متبادر کند امّا واقعیّت قضیّه این نیست.

واقعیّت این است که ملّت مظلوم فلسطین، مردم مظلوم غزّه امروز فقط با رژیم صهیونیستی روبه‌رو نیستند؛ با آمریکا روبه‌رویند، با انگلیس روبه‌رویند؛ آنها هستند که این جنایتکار را این‌جور تقویت میکنند، وَالّا وظیفه‌ی آنها این بود که جلویش را بگیرند. شما بهشان سلاح دادید، شما بهشان امکانات دادید؛ هر وقت کم می‌آورند، از شما دارند استفاده میکنند و بهشان از طرف شما کمک میشود. حالا که می‌بینید دارند جنایت میکنند؛ این‌همه قتل، این‌همه کشتار، این‌همه جنایت! باید در مقابلشان بِایستند. وظیفه‌ی آمریکا این است که جلوی این جنایت را بگیرد؛ نه‌فقط این کار را نمیکنند، بلکه کمک هم میکنند. بنابراین دنیا باید، هم در مقابل رژیم صهیونیستی، هم در مقابل کمک‌کنندگانش ــ از جمله آمریکا ــ به معنای واقعی کلمه بِایستند. بعضی از شعارها و بعضی از حرفها و بعضی از حوادث گذرا نبایستی موجب فراموش شدن مسئله‌ی فلسطین بشود.

البتّه بنده عقیده‌ام این است که به توفیق الهی، به عزّت و جلال الهی، فلسطین بر اشغالگران صهیونیست پیروز خواهد شد؛ این کار اتّفاق خواهد افتاد. باطل جَوَلانی دارد، چند روزی جلوه‌ای میکند لکن رفتنی است؛ قطعاً خواهد رفت؛ در این تردیدی نیست. این ظواهری که مشاهده میشود، حالا کارهایی میکنند و پیشرفتهایی در سوریه و در جاهای دیگر انجام میدهند، این دلیل قوّت نیست بلکه نشانه‌ی ضعف است و موجب ضعفِ بیشتر هم خواهد شد؛ انشاءالله. امیدواریم ملّت ایران و ملّتهای مؤمن، این روز ــ روز پیروزی فلسطین بر مهاجمین و بر غاصبان فلسطین ــ را انشاءالله به چشم خودشان مشاهده کنند.

والسّلام علیکم و رحمةالله و برکاته

چکیده

در این سخنرانی که به مناسبت هفته کار و کارگر و در دومین ماه از سال «سرمایه‌گذاری برای تولید» ایراد شد، رهبر معظم انقلاب اسلامی با تأکید بر نقش بنیادین کار و کارگر در پیشرفت کشور، مجموعه‌ای از دیدگاه‌ها، دغدغه‌ها و راهبردها را در حوزه مسائل کارگری و تولید ملی تبیین کردند.

ایشان با ترسیم تصویری از **کارگر به‌مثابه فاعل اخلاقی و انسانی**، کار را نه‌تنها عامل حیات اقتصادی، بلکه یک ارزش دینی، حسنه الهی و ستون زندگی بشری دانستند. در همین چارچوب، کارگر کسی معرفی شد که با تلاش خود، هم رزق حلال برای خود به‌دست می‌آورد و هم به معیشت و رفاه جامعه کمک می‌کند.

رهبر انقلاب با اشاره به **نقش کلیدی کارگر در تحقق تولید ملی**، دولت و مسئولان را به تأمین امنیت شغلی، افزایش مهارت، ایمنی شغلی، مشارکت کارگر در سود تولید و حمایت از تعاونی‌های مسکن فراخواندند. ایشان به‌ویژه بر ضرورت حمایت از تولید داخلی، مقابله با واردات بی‌رویه و فرهنگ‌سازی در مصرف کالای ایرانی تأکید ویژه‌ای داشتند و واردات کالای دارای مشابه داخلی را عامل تضعیف جامعه کارگری دانستند.

در بخش دیگری از سخنرانی، با اشاره به تجربه دولت شهید آیت‌الله رئیسی در احیای هزاران کارخانه تعطیل‌شده، وظایف حاکمیت در بازسازی فضای تولیدی کشور یادآوری شد. رهبر انقلاب همچنین با تأکید بر خطر نفوذ دشمن در فضای کارگری و اقتصادی کشور، تلاش‌های رژیم صهیونیستی، آمریکا و هم‌پیمانانشان در تحریف افکار عمومی و فراموشی مسئله فلسطین را افشا کردند و از همه ملل مسلمان خواستند موضوع فلسطین را در صدر توجه خود نگه دارند.

سخنرانی با **امید به آینده و وعده پیروزی حتمی ملت فلسطین** و شکست صهیونیسم پایان یافت، و در مجموع، ترکیبی از مفاهیم دینی، اقتصادی، اخلاقی و سیاسی را در قالب گفتمانی منسجم و هویتی ارائه داد.

بخش اول: تحلیل محتوای کیفی بیانات رهبر معظم انقلاب

چارچوب نظری (Theoretical Framework) جامعه‌شناسی تفسیری(Interpretive Sociology)

در چارچوب جامعه‌شناسی تفسیری، کنش اجتماعی نه صرفاً واکنشی به ساختارهای بیرونی، بلکه جلوه‌ای از معنابخشی ذهنی کنشگران به جهان پیرامون است .کنش زبانی در قالب سخنرانی‌ها، بخشی از این فرآیند معناسازی است. رهبر معظم انقلاب اسلامی، به عنوان اصلی‌ترین مقام محوری در میدان فرهنگ، از زبان نه‌تنها به‌عنوان ابزار اطلاع‌رسانی، بلکه به‌عنوان سازوکار «ساخت اجتماعی واقعیت» استفاده می‌کند.

۱. ساختار معنایی هویت کارگر

در این سخنرانی، «کارگر» نه به‌مثابه طبقه‌ی اقتصادی، بلکه به‌مثابه *فاعل اخلاقی و دینی* معرفی می‌شود. ایشان تلاش می‌کند به مخاطب بقبولاند که کنش کارگری، واجد معنای قدسی و کرامت انسانی است:

«کارگر نه به حیث کارش، بلکه به حیث انسانیّتش... با نیروی خودش نان به دست می‌آورد... این یک حسنه است».

تحلیل:

در چارچوب تفسیری، این گزاره‌ها نشان‌دهنده تلاش ایشان برای *بازتعریف منزلت اجتماعی کارگر* است؛ جایگاه کارگر نه در نسبت با ساختار تولید، بلکه در نسبت با «نظام اخلاقی-دینی» تفسیر می‌شود. بدین ترتیب، کارگر واجد مشروعیت فراتر از ساختار اقتصادی می‌گردد.

۲. ساختار معنابخش تهدید و دشمن

یکی از نقاط مرکزی معنابخشی در متن، بازنمایی مداوم «دشمن» است. دشمن در این گفتمان، کنشگری است که تلاش دارد:

- ذهن کارگران را منحرف کند
- تولید داخلی را نابود سازد
- مسئله فلسطین را به حاشیه ببرد

«امروز عوامل سیا و موساد این کار را می‌کنند... ذهن‌ها نباید از فلسطین منصرف شود...»

تحلیل:

در این بخش، معنابخشی به تهدید نه صرفاً امنیتی، بلکه *فرهنگی و هویتی* است. دشمن تعریف می‌شود نه فقط از حیث تجاوز خارجی، بلکه از حیث تلاش برای *تحریف معنای وفاداری، کار و عدالت*. این نشان‌دهنده ساخت یک «نظم معنایی دوگانه» است: *ما/آنها، مؤمن/فاسد، تولیدکننده/غارتگر*.

۳. بازیگران، نقش‌ها و معانی انتظاری

رهبر معظم انقلاب در مقام هادی، مجموعه‌ای از بازیگران را در میدان اجتماعی بازسازی می‌کند:

معنای انتظاری در گفتمان	نقش تفسیری	بازیگر
الگوی زیست مستقل و خلاق	فاعل اخلاقی	**کارگر**
مسئول پاسخ‌گو و متعهد	ابزار تحقق عدالت	**دولت/وزارتخانه‌ها**
مشارکت در سود و تولید	شریک بالقوه عدالت	**سرمایه‌گذار**
مصرف‌کننده‌ی وفادار	بازیگر فرهنگی	**مردم**
محرک غفلت و وابستگی	تهدید معنایی و هویتی	**دشمن خارجی**

تحلیل:

معانی انتظاری (Expected Meanings) در این جدول، حاصل تعامل ذهنی میان فاعل گفتمان و میدان اجتماعی‌اش هستند. ایشان از هر گروه، کنشی خاص را انتظار دارد که معنادار در بستر منظومه ارزشی نظام است.

۴. آرایش نمادین مفاهیم دینی

ارجاعات دینی در متن، صرفاً نشانه‌ای از ایمان یا تقوا نیستند؛ بلکه *ابزار تثبیت معنای گفتمان اجتماعی* هستند:

- «رزق حلال»، «حسنه»، «دعای از صمیم دل»، «ان‌شاءالله»، «شهید رئیسی»
- همه در خدمت معنابخشی به ارزش کار، فداکاری، و آینده‌باوری هستند.

تحلیل:

در رویکرد تفسیری، این ارجاعات دینی حامل «معنای فرهنگی مشترک» (shared symbolic meaning) هستند که میان گوینده و مخاطبان مفاهمه برقرار می‌کنند. دلالت‌های دینی به‌منزله *زبان مشترک مشروعیت‌بخش* در میان رهبر و توده‌های مذهبی عمل می‌کنند.

۵. روایت نجات و وعده پیروزی

رهبر معظم انقلاب با استفاده از ساختار روایی «بحران ⟶ ایستادگی ⟶ پیروزی»، مفهومی از آینده مطلوب می‌سازد:

«به توفیق الهی، فلسطین بر اشغالگران پیروز خواهد شد... قطعاً خواهد رفت...»

تحلیل:

این ساختار روایی، در نظریه کنش تفسیری، معادل *الگوی نجات* است. آینده‌ای مطلوب به‌عنوان معنای نهایی کنش‌های امروزی ترسیم می‌شود. بدین ترتیب، کنش فعلی کارگر، مصرف‌کننده یا دولت، بار ارزشی و جهت‌دار می‌گیرد.

نتیجه‌گیری تفسیری

در این سخنرانی، رهبر انقلاب با بهره‌گیری از زبان دینی، تجربه زیسته و مفاهیم فرهنگی بومی، تصویری از «نظم معنایی اسلامی-ملی» را بازتولید می‌کند. کنش‌هایی نظیر تولید، کار، مصرف، مقاومت و حتی یاد شهید رئیسی، همگی در این نظم، بار معنایی خاص می‌گیرند.

ایشان به‌عنوان کنشگر مرکزی، *معنای کنش سایر بازیگران* را بازتعریف می‌کند و از این طریق، نه‌تنها واقعیت اجتماعی را تفسیر، بلکه آن را بازسازی می‌کند.

۱. تم‌های اصلی و فرعی(Thematic Coding)

با کدگذاری متن و دسته‌بندی مفاهیم، تم‌های زیر استخراج شده‌اند:

تم‌های فرعی	تم اصلی
ارزش‌گذاری دینی، استقلال در معیشت، کار به مثابه حسنه، الگوسازی اخلاقی	**۱. کرامت و منزلت کارگر**
امنیت شغلی، مشارکت در سود، ایمنی بدنی، عدالت در مصرف، مهارت‌آموزی	**۲. عدالت اجتماعی اقتصادی**
احیای کارخانه‌ها، وظیفه وزارتخانه‌ها، الگوی شهید رئیسی، مبارزه با خیانت اقتصادی	**۳. حمایت و مسئولیت‌پذیری دولت**
دشمن‌شناسی، حفظ مسئله فلسطین، تقابل با نفوذ رسانه‌ای، پیروزی نهایی	**۴. مقاومت فرهنگی و سیاسی**
مصرف تولید داخلی، مقابله با واردات، خودکفایی، سرمایه به مثابه ابزار نه هدف	**۵. اقتصاد مقاومتی و ملی**

تم‌ها در تعامل با یکدیگر، تصویری از یک نظام معنایی منسجم ارائه می‌دهند که در آن کارگر، دولت، مردم و دشمن هر یک جایگاه روشن و وظایف معنادار دارند.

۲. تحلیل روابط قدرت و مشروعیت

در چارچوب جامعه‌شناسی تفسیری، قدرت نه صرفاً به معنای سلطه، بلکه به معنای *توان بازتعریف معنا* تلقی می‌شود.

کنش مشروع معرفی‌شده	منبع مشروعیت	موقعیت قدرت	فاعل گفتمانی
تعریف مسیر، توصیه، هشدار	الهی + اخلاقی + تجربی	مرکزی	**رهبر**
کار، مهارت، مقاومت	تلاش، استقلال، اخلاق	فعال اخلاقی	**کارگر**
حمایت، تصمیم‌گیری، اقدام	تکلیف قانونی + الگوی شهید	ابزاری/پاسخ‌گو	**دولت و وزرا**
تخریب، نفوذ، فراموشی فلسطین	نامشروع، مداخله‌گر	تهدیدگر	**دشمن (آمریکا، صهیونیست)**
انتخاب کالا، مشارکت هویتی	وفاداری فرهنگی، مصرف‌گرایی اخلاقی	پشتیبان فرهنگی	**مردم**

۳. بررسی سبک زبانی، استعاره‌ها و ارجاعات

سبک زبانی: زبان مشارکت‌ساز، نه تحمیلی؛ گفتمان‌ساز، نه تکنوکراتیک.

عنصر زبانی	مثال‌ها / کاربرد
افعال امری	«باید تأمین کرد»، «فرهنگ کنیم»، «تولید کنیم»
وجه التزامی	«اگر همت کنند، می‌توانند»، «امیدواریم...»
ضمایر جمع مشارکتی	«ما»، «بیایید»، «وظیفه داریم»
پرسش‌های بلاغی	«این انصاف است؟ این انسانیت است؟»

۴. ارجاعات:

- **دینی:** «خدای متعال»، «رزق حلال»، «حسنه»، «شهید»، «روایت»، «ان‌شاءالله»
- **تجربی و عینی:** مثال کارخانه‌ها، شهید رئیسی، عملکرد وزارتخانه‌ها
- **تاریخی-سیاسی:** اشاره به مارکسیسم، کمونیسم، آمریکا، اسرائیل

ارجاعات متنوع باعث پیوند عقلانیت معنوی، تجربی و استراتژیک می‌شود.

۵. نتیجه‌گیری گفتمانی و ایدئولوژیک

در چارچوب جامعه‌شناسی تفسیری، گفتمان حاضر تلاشی است برای تولید یک نظم معنایی که در آن:

۱. **کارگر** از طبقه به *فاعل اخلاقی* ارتقا می‌یابد؛

۲. **تولید ملی** از سیاست اقتصادی به *وظیفه فرهنگی و ایمانی* بدل می‌شود؛

۳. **دولت** نه سلطه‌گر، بلکه *پاسخ‌گو و خدمت‌گزار* تعریف می‌شود؛

۴. **مقاومت سیاسی** از عرصه نظامی به *رویه زیست‌جهانی* در اقتصاد، رسانه و فرهنگ گسترش می‌یابد؛

۵. **مشروعیت** نه صرفاً از قانون یا اقتصاد، بلکه از تلفیق دین، عدالت، و مشارکت مردمی حاصل می‌شود.

در مجموع، این سخنرانی تلاش می‌کند با استفاده از عناصر فرهنگی، اخلاقی و دینی، کنش اقتصادی را به کنش معنوی تبدیل کند و بدین ترتیب یک «نظام معنایی مقاوم و درون‌زا» خلق کند که جایگزین مفاهیم وابسته و منفعل اقتصاد مصرفی و نظام سلطه باشد.

بخش دوم: تحلیل محتوای کمی بیانات رهبر معظم انقلاب

پرتکرارترین واژه‌ها

۱. **کار** ۴۴بار
۲. **کارگر** ۴۲بار
۳. **تولید** ۱۸بار
۴. **سرمایه** ۱۵بار
۵. **کارخانه** ۱۴بار
۶. **زندگی** ۱۲بار
۷. **امنیّت** ۱۲بار

نکات تحلیلی:

- واژگان مرتبط با «کار» بیش از ۱۲٪ از متن را به خود اختصاص داده‌اند که نشان‌دهنده محوریت و تمرکز اصلی سخنرانی است.
- مفاهیم اقتصادی مکمل نظیر «تولید»، «سرمایه»، «سود»، و «معیشت» نیز در سطوح مختلفی تکرار شده‌اند.
- مفاهیم اجتماعی مانند «ایمنی»، «زندگی» و «مهارت» نیز حضوری قابل توجه دارند.
- اشاره به موضوعات سیاسی و بین‌المللی مانند «فلسطین» و «دشمن» نیز گرچه محدودتر، اما معنادار است.

تحلیل هم‌رخدادی واژگان(Co-occurrence Analysis) واژگان هم‌جوار و هم‌معنا در متن

۱. کار + کارگر

- بسیار پرتکرار، در بسیاری از موارد با واژگان زیر هم‌رخداد دارند:
  - ✓ **تولید**: کارگر عامل تولید
  - ✓ **سرمایه**: سرمایه بدون کارگر بی‌اثر است
  - ✓ **ایمنی**: کارگر نیازمند محیط ایمن است
  - ✓ **امنیت شغلی**: بارها همراه با کارگر آمده
  - ✓ **مهارت**: توانمندسازی کارگر با مهارت‌آموزی

نتیجه: کارگر در این متن، هسته‌ی اصلی تحلیل گفتمانی است؛ واژگان اطراف آن با مسائل حمایتی، اقتصادی و امنیتی در ارتباط‌اند.

۲. تولید + کار / کارگر

- همراه با واژگان:
  - ✓ **مصرف داخلی**: تولید برای مصرف ایرانی

- ✓ **مهارت**: تولید مرغوب با کارگر ماهر
- ✓ **سود**: سهم کارگر از سود تولید
- ✓ **دشمن**: دشمن می‌خواهد تولید را بخواباند

نتیجه: «تولید» به‌مثابه میدان تقابل با دشمن، نیازمند حمایت از کارگر و مهارت‌افزایی است.

۳. سرمایه + کار / تولید

- اغلب به صورت دوگانه‌سازی دیده می‌شود:
  - ✓ «سرمایه بدون کارگر بی‌فایده است»
  - ✓ **سرمایه‌گذاری برای تولید** (شعار سال)

نتیجه: سرمایه در خدمت تولید معنا می‌یابد؛ بدون کارگر، سرمایه بی‌ارزش است.

۴. ایمنی + کارگر / کارگاه / کارخانه

- در مواردی همراه با واژه‌هایی چون:
  - ✓ **حادثه / آسیب**: فقدان ایمنی باعث آسیب به کارگر
  - ✓ **وظیفه دولت**: ایمنی از مسئولیت‌های حاکمیت است

نتیجه: ایمنی به‌عنوان یکی از حقوق پایه کارگر معرفی شده است.

۵. امنیت + کارگر / کارآفرین

- هم‌زمانی این دو واژه در تحلیل‌ها و مثال‌ها:
  - ✓ امنیت شغلی کارگر = ثبات شغلی
  - ✓ امنیت سرمایه‌گذار = تضمین فعالیت اقتصادی

نتیجه: امنیت دوسویه کارگر و کارآفرین، پیش‌نیاز پیشرفت تولید معرفی می‌شود.

۶. مهارت + کارگر / آموزش / تولید

- هم‌رخداد با:
  - ✓ **آموزشگاه فنی و حرفه‌ای**
  - ✓ **شرکت‌های بزرگ**
  - ✓ **محصول مرغوب**

نتیجه: مهارت به‌عنوان عنصر ارتقاء بهره‌وری درون‌گفتمانی معرفی می‌شود.

۷. فلسطین + دشمن / آمریکا / صهیونیسم

- واژه‌های همراه:
  - ✓ **غزه**
  - ✓ **رژیم صهیونیستی**
  - ✓ **آمریکا**

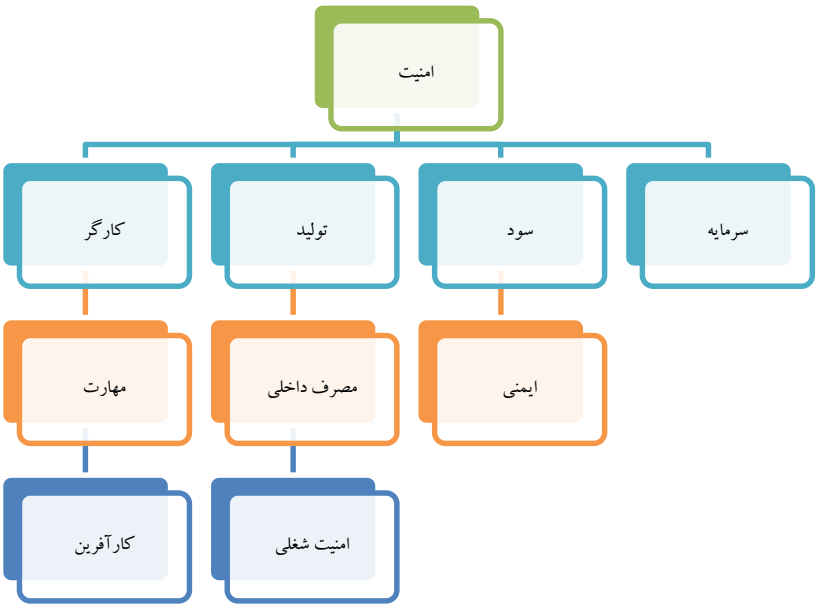
- ✓ **مظلوم / پیروزی**

نتیجه: واژه فلسطین وارد ساختار گفتمانی متن شده و در تقابل مفهومی با دشمنان بین‌المللی و حمایت از مظلوم معنا می‌یابد.

۸. سود + کارگر

- در بخش پیشنهادات اقتصادی:
  - ✓ کارگر باید در سود تولید شریک شود
  - ✓ مشارکت باعث انگیزه و کیفیت بیشتر کار می‌شود

نتیجه: مشارکت در سود به‌عنوان مکانیزم انگیزش و عدالت اقتصادی مطرح است.

در این شبکه:

- **کارگر و تولید**، مرکز شبکه معنایی‌اند.
- واژگان پیرامونی مانند «ایمنی»، «مهارت»، «امنیت»، «سود» و «سرمایه» به آن‌ها متصل هستند.
- یک خوشه‌ی معنایی جداگانه ولی مرتبط به وضعیت سیاسی (فلسطین/دشمن) نیز در متن وارد شده است که نشان از امتداد گفتمان مقاومت در بطن مسائل اقتصادی دارد.

خوشه‌بندی تماتیک و تحلیل تغییرات گفتمان

خوشه‌بندی تم‌های اصلی و مضامین کلیدی

۱. «حمایت از کارگر»

مضامین و واژگان:

- ارزش‌گذاری انسانی و دینی کارگر
- حسنه بودن تلاش برای نان حلال

- امنیت شغلی، ایمنی جسمی، دغدغه معیشت
- نقش اخلاقی و ایمانی در کار
- عدالت در سودآوری: مشارکت کارگر در سود تولید

کارگر نه‌فقط به‌عنوان نیروی تولید، بلکه به‌عنوان انسان با کرامت مطرح می‌شود. در این سخنرانی، ارزش‌گذاری انسانی کارگر برجسته‌تر از گذشته است.

۲. «تولید داخلی»

مضامین و واژگان:

- مصرف کالای ایرانی = حمایت از کارگر ایرانی
- ممنوعیت واردات مشابه داخلی
- نقش تولید در اقتصاد ملی و استقلال
- مقابله با فرهنگ مصرف‌گرایی خارجی

تولید داخلی در این سخنرانی نه‌فقط یک هدف اقتصادی بلکه یک رفتار فرهنگی و ارزشی معرفی شده است. «مصرف کالای داخلی» به‌عنوان وظیفه‌ی اخلاقی/ملی مورد تأکید است.

۳. «اقتصاد مقاومتی»

مضامین و واژگان:

- توان داخلی = اتکا به جوان ایرانی + فناوری بومی
- مثال‌زنی از صنایع موشکی و پیشرفت علمی
- الگوی مقابله با تحریم: «خودکفایی»

عبارت «اقتصاد مقاومتی» مستقیماً نیامده، اما منطق آن در سراسر سخنرانی جاری است. بویژه در ترکیب کار، مهارت، سرمایه و مصرف داخلی.

۴. «امنیت شغلی»

مضامین و واژگان:

- تعطیلی کارخانه‌ها = خیانت اقتصادی
- ناامنی شغلی = مانع برنامه‌ریزی زندگی کارگر
- سرمایه‌گذار نیز باید امنیت داشته باشد
- امنیت دوسویه :کارگر و کارآفرین

این مفهوم در این سخنرانی برجسته‌تر از سال‌های گذشته شده و با مثال‌های عینی، مثل دولت شهید رئیسی و احیای کارخانه‌ها، همراه است.

۵. «فلسطین و دشمن‌شناسی»

مضامین و واژگان:

- فراموشی فلسطین = سیاست دشمن
- آمریکا، انگلیس، اسرائیل = حامیان جنایت
- هم‌افزایی اخلاقی بین مبارزه کارگر و ایستادگی ملت فلسطین

مسئله فلسطین در انتهای سخنرانی آمده اما با لحن بسیار قاطع و تحلیلی. از منظر گفتمانی، در امتداد مفهوم مقاومت و مبارزه با سلطه تفسیر شده است .

بخش دوم: **مقایسه با سخنرانی‌های مشابه در سال‌های گذشته و تغییرات گفتمانی**

تغییرات گفتمانی	در این سخنرانی (۱۴۰۴)	در گذشته (مثلاً سال ۱۳۹۸ تا ۱۴۰۱)	محور
عمق‌یافتگی انسان‌گرایانه	تأکید بر «انسان بودن کارگر» و مشارکت در سود	بیشتر تأکید بر ارزش کار و ضرورت حمایت دولتی	**کارگر**
گذار از سیاست‌گذاری به «فرهنگ‌سازی»	تأکید بر فرهنگ مصرف کالای داخلی	تأکید بر جلوگیری از واردات	**تولید داخلی**
تغییر پارادایم سرمایه	کارگر = مهم‌ترین سرمایه	تأکید بر سرمایه‌گذار به‌عنوان موتور تولید	**سرمایه‌گذاری**
تثبیت جایگاه مهارت در گفتمان عدالت	تمرکز ویژه بر آموزش‌های فنی حرفه‌ای	اشاره به مهارت‌آموزی	**مهارت**
افزایش شدت گفتمان ضدصهیونیستی	تحلیل عمیق و قاطع با ربط به سیاست‌های جهانی	گاهی به‌صورت موضع‌گیری کلی	**فلسطین**

جمع‌بندی:

در این سخنرانی:

- عمق انسانی گفتمان کارگری افزایش یافته است.
- سیاست‌های اقتصادی به سمت «فرهنگ‌سازی و مشارکت اجتماعی» سوق یافته‌اند.
- مقاومت در برابر سلطه (اعم از اقتصادی و سیاسی) به‌صورت یک منظومه به‌هم پیوسته عرضه شده است.

تحلیل احساسی و عاطفی(Sentiment & Tone Analysis)

برای تحلیل احساسی و عاطفی بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران، متن را به سه محور اصلی تقسیم کرده‌ایم و لحن هر بخش را از نظر «احساس مسلط» و «نوع زبان» (انگیزشی، هشداردهنده، توصیه‌ای، حمایتی، اعتراضی و...) تحلیل کرده‌ایم.

۱. بخش نخست: مقدمه و تجلیل از کارگر

نمونه جملات:

«کارگر نه به حیث کارش، بلکه به حیث انسانیّتش ...دو خصوصیت مهم دارد که هر کدام یک حسنه است پیش خدای متعال ...این الگو است برای زندگی هر انسانی.»

لحن و احساس:

زبان انگیزشی و اخلاقی

همراه با تکریم عاطفی، ارج‌گذاری دینی و انرژی‌بخشی

- **حس افتخار، کرامت و اعتماد به نفس** برای مخاطب

هدف این بخش: ایجاد عزت نفس و روحیه انگیزه در کارگران

۲. بخش میانی: مسائل، مشکلات و راهکارها

نمونه جملات:

«در یک دوره‌ای کارخانه‌های متعددی تعطیل شد؛ این خب ضدّ امنیت شغلی است ...اینجا، هم دستگاه‌های نظارتی، هم دستگاه قضائی باید مراقبت کنند.»

«اگر جوان ایرانی می‌تواند آن‌جور موشکی تولید کند، خب می‌تواند خودرویی هم تولید کند که مصرفش کمتر باشد...»

لحن و احساس:

زبان هشداردهنده، افشاگرانه و گاهی توبیخی

- هم‌زمان با آن، **زبان توصیه‌ای و راه‌حل‌محور**
- عواطفی چون **دل‌سوزی برای کارگران آسیب‌دیده و اعتراض به سودجویی و خیانت اقتصادی** برجسته است

هدف این بخش: آگاه‌سازی، مطالبه‌گری و توصیه به مسئولین برای اصلاح عملکرد

۳. بخش پایانی :فرهنگ کار، دشمن‌شناسی، فلسطین

نمونه جملات:

«دشمنان جمهوری اسلامی از اوّل انقلاب تا امروز تلاش داشتند جامعه‌ی کارگری را معترض کنند ...امروز عوامل سیا و موساد این کار را می‌کنند.»

«فلسطین بر اشغالگران صهیونیست پیروز خواهد شد ...امیدواریم ملّت ایران و ملّت‌های مؤمن، این روز را به چشم خود مشاهده کنند.»

لحن و احساس:

زبان هشداردهنده سیاسی + حماسی و آرمان‌گرایانه

- **خشم اخلاقی علیه ظلم** (صهیونیسم و حامیانش)
- **امید به آینده** و لحن بشارت‌گونه (کارکرد دینی-سیاسی)

هدف این بخش: جهت‌دهی سیاسی و اخلاقی گفتمان کارگری به‌سوی مقاومت، ایستادگی و حمایت از مظلوم

جمع‌بندی لحن کلی سخنرانی

هدف و کارکرد عاطفی	ویژگی‌ها و مثال‌ها	نوع زبان
ایجاد اعتماد به نفس و هویت‌سازی	تمجید از کرامت کارگر، مقایسه با اهل عبادت	**انگیزشی**
هوشیارسازی و اعلام خطر	افشای تعطیلی کارخانه‌ها، نفوذ دشمن	**هشداردهنده**

اصلاح مسیر، تشویق به عمل	راه‌حل‌ها برای ایمنی، مهارت‌آموزی، مصرف داخلی	**توصیه‌ای**
حس همدلی و همراهی حاکمیتی	ستایش دولت شهید رئیسی، دلسوزی برای کارگران	**حمایتی**
گره زدن مسائل داخلی با مقاومت جهانی	تاکید بر فلسطین، دشمن‌شناسی، شکست صهیونیست‌ها	**سیاسی-مقاومتی**

تحلیل ساختار جمله‌ها و سبک زبان

تحلیل ساختار جمله‌ها و سبک زبان در سخنرانی رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران، نشان‌دهنده یک ترکیب هوشمندانه از سبک‌های مختلف بیانی است که در خدمت اقناع، ترغیب، هشدار و همراهی با مخاطب قرار می‌گیرد. در ادامه، این سبک‌ها را بر پایه عناصر زبانی تحلیل می‌کنیم:

۱. افعال امری (وجه خبری با لحن الزام‌آور)

نمونه‌ها:

- «قدر خودتان را بدانید»
- «باید این امنیت را تأمین کرد»
- «کارخانه را نباید تعطیل کنند»
- «این را فرهنگ کنیم»
- «روی کیفیت کار بشود»

تحلیل:

- افعال امری در این متن معمولاً با فعل‌های «باید»، «نباید»، «بیایید» یا با افعال با لحن قاطع بیان شده‌اند.
- این افعال برای توصیه، دستور و خط‌دهی به مسئولان (و گاهی مردم) استفاده شده‌اند.
- گوینده گاهی به‌جای استفاده مستقیم از امر، از فعل التزامی با ساختار جمع مثل «سعی کنیم» استفاده می‌کند تا حالت مشارکتی ایجاد کند.

لحن: قاطع ولی نه آمرانه خشک؛ بلکه دعوت‌گرانه و مشارکتی

۲. وجه التزامی(Subjunctive mood)

نمونه‌ها:

- «اگر همت کنند، می‌توانند»
- «باید کاری کنیم که...»
- «سعی کنیم کار را بهتر انجام بدهیم»
- «امیدواریم روز پیروزی فلسطین را مشاهده کنند»

تحلیل:

- این وجه در بخش‌های آرمانی، توصیه‌ای و تحلیلی استفاده شده است.

- به‌ویژه وقتی از «ما»ی جمعی استفاده می‌شود، حالت تشویق به اقدام مشترک پیدا می‌کند.
- نشان‌دهنده نگاه آینده‌نگر، امیدآفرین و همکاری‌طلب است.

لحن: آینده‌محور، دعوت به اقدام، امیدآفرین

۳. ضمایر مخاطب مستقیم (شما، خودتان، ببینید)

نمونه‌ها:

- «شما برای مردم مصنوعات تولید می‌کنید»
- «ببینید !امنیت شغلی کارگر، ملازم است با...»
- «قدر خودتان را بدانید»
- «این انصاف است؟ این انسانیت است؟»

تحلیل:

- استفاده مستقیم از ضمیر دوم شخص (مفرد و جمع) موجب صمیمیت و نزدیکی بیشتر مخاطب با گوینده می‌شود.
- در کنار این ضمایر، جملاتی با **کاربرد پرسش‌های بلاغی** نیز مشاهده می‌شود که بار احساسی و انتقادی را افزایش می‌دهد.

لحن: صمیمانه، درگیرکننده، مسئولیت‌ساز

۴. نوع گفت‌وگو با مخاطب:

نوع گفت‌وگو	توضیح و شواهد
دستوری	به مسئولان: «امنیت را باید تأمین کرد»، «کارخانه را نباید تعطیل کرد»
دعوت‌گر	«سعی کنیم»، «بیایید روی کیفیت کار کنیم»، «فرهنگ کنیم مصرف کالای داخلی را»
هشداردهنده	«حرکت خائنانه بود»، «دشمنان تلاش دارند کارگر را معترض کنند»، «راه را برای واردات باز نکنید»
همدلانه	«خیلی خوش آمدید»، «از صمیم دل دعا می‌کنم»، «خیالشان راحت باشد از این جهت»

نتیجه: سبک زبانی، ترکیبی هوشمندانه از قدرت، همراهی، هشدار و امید است.

نتیجه‌گیری نهایی:

- **رهبر انقلاب با مخاطبان خود گفت‌وگویی چندلایه دارد:**
  - ✓ با کارگران: **تشویقی، هویتی، همدلانه**
  - ✓ با مسئولان: **دستوری، توصیه‌ای، هشداردهنده**
  - ✓ با مردم: **دعوت‌گرانه، فرهنگ‌ساز**
- این سبک زبانی باعث می‌شود که مخاطب:

- ✓ احساس کند دیده و فهمیده می‌شود (همدلی)
- ✓ مسئولیت‌پذیر شود (دعوت و دستور)
- ✓ از تهدیدها آگاه گردد (هشدار)
- ✓ برای آینده امیدوار باشد (وجه التزامی)

تحلیل ارجاعات فرهنگی و دینی

در متن سخنرانی رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران، تعداد **۳۰ ارجاع مستقیم به مفاهیم و اصطلاحات دینی** یافت شده است. در ادامه، تحلیل این ارجاعات و نقش آن‌ها در ساختار گفتمانی و معنابخشی متن ارائه می‌شود:

فراوانی واژگان و مفاهیم دینی

تعداد تکرار	واژه یا عبارت دینی
۴	حسنه
۴	شهید
۲	خدای متعال
۲	توفیق
۲	ان‌شاءالله
۲	قرآن
۱	دعا می‌کنم / از صمیم دل دعا می‌کنم
۱	اهل عبادت
۱	الگو (در زمینه اخلاق دینی)
۱+۱	بسم الله / الحمد لله
۱	سلام الله علیه (امام رضا)
۱	روایت
۱+۱	والسّلام علیکم / برکاته
۱	عبادت
۱+۱	رزق / حلال
۰	سایر موارد (زوجیت، سبحان،...)
۳۰مورد	**جمع کل**

تحلیل نقش این مفاهیم در متن

۱. هویت‌بخشی ارزشی به کار و کارگر

- «حسنه»، «رزق حلال»، «اهل عبادت» همگی در بخشی آمده‌اند که کارگری را نه فقط اقتصادی، بلکه **عبادی و اخلاقی** جلوه می‌دهد.
- مقایسه کارگر با اهل عبادت و برتر دانستن او از کسانی که عبادت می‌کنند ولی کار نمی‌کنند، بار معنوی بالایی به کار می‌دهد.

«کارگر که تلاش می‌کند ...از او افضل است».

۲. مشروعیت‌بخشی الهی به توصیه‌ها و دستورات

- استفاده از عبارات مثل «خدای متعال»، «دعا می‌کنم»، «توفیق بدهد»، «ان‌شاءالله» در جاهایی به کار رفته که گوینده در حال ارائه راه‌حل، پیشنهاد یا آرمان است.

«دعا می‌کنم که خدای متعال کمک کند...»

۳. پیوند دادن مسائل اقتصادی با گفتمان جهاد و مقاومت

- اشاره به «شهید»، «موشک»، «توفیق»، و «ان‌شاءالله» در کنار مفاهیمی مانند تولید ملی و استقلال، کار را در امتداد گفتمان دفاع مقدس و مقاومت معنا می‌کند.
- این سبک باعث می‌شود **کار اقتصادی = جهاد ملی** تفسیر شود.

۴. تثبیت جایگاه دینی و قرآنی اندیشه اجتماعی اسلامی

- استفاده از مفاهیم خاص قرآنی مثل «زوجیت»، «روایت» و واژگان آشنای دینی، به متن زمینه‌ای **الهی - اجتماعی** می‌دهد.
- در بحث تضاد مارکسیستی با نگاه اسلامی، از واژگان قرآنی مانند «زوجیت» و آیاتی از قرآن استفاده شده تا فلسفه اسلامی را تثبیت کند.

جمع‌بندی تحلیلی:

نقش مفهومی	توضیح
هویت‌بخشی دینی به کار	معرفی کارگر به‌مثابه عامل اخلاقی و عبادی در جامعه اسلامی
مشروعیت‌بخشی به سخنان رهبری	با واسطه عبارات دینی، دستورات و توصیه‌ها جنبه مقدس می‌یابند
اتصال به گفتمان جهاد	اقتصاد مقاومتی و استقلال اقتصادی در ادامه گفتمان مقاومت دیده می‌شود
چارچوب‌بندی قرآنی-اجتماعی	نگرش دینی به تاریخ، اجتماع، و تضاد با مکاتب دیگر (مارکسیسم)

تحلیل بازیگران و فاعلان در متن

تحلیل بازیگران و فاعلان در متن بیانات رهبر معظم انقلاب در دیدار با کارگران، کمک می‌کند تا ساختار قدرت، مسئولیت‌پذیری و هویت‌بخشی را در گفتمان ایشان درک کنیم .این بازیگران در قالب فاعلان اصلی، کنش‌گران مؤثر، یا قربانیان یک وضع موجود در متن ظاهر می‌شوند.

بازیگران و فاعلان کلیدی در متن

در ادامه، هر بازیگر را با این ساختار تحلیل می‌کنیم:

- ✓ **چه کسی هست؟**
- ✓ **چه کار می‌کند؟**
- ✓ **در معرض چه تهدیدی است؟**
- ✓ **چه انتظاری از او می‌رود؟**

۱. کارگر

- می‌کوشد نان حلال به دست آورد، تولید می‌کند، به جامعه خدمت می‌رساند
- در معرض ناامنی شغلی، حوادث شغلی، سوءاستفاده برخی سرمایه‌داران
- باید مهارت‌آموزی کند، در سود تولید شریک شود، به کار خود افتخار کند
- *هسته مرکزی گفتمان است؛ هم «فاعل تولید» و هم «قربانی بی‌عدالتی‌ها»*

۲. دولت / وزارتخانه‌ها / وزارت کار

- *وظیفه دارند امنیت شغلی کارگر را تأمین کنند، کارخانه‌ها را احیا کنند، مهارت‌آموزی را توسعه دهند*
- گاه در معرض «غفلت» یا «بی‌توجهی به وظایف» معرفی می‌شوند
- باید بدانند که «مخاطب این حرف‌ها خودشان هستند»
- *در جایگاه مسئول و قابل بازخواست قرار دارند، نه فقط حمایتی*

۳. سرمایه‌گذار / کارآفرین

- باید در محیط امن سرمایه‌گذاری کند، با کارگر هم‌افزا باشد
- گاهی سودجو، گاهی بی‌ثبات، گاهی قربانی فضای نامناسب کسب‌وکار
- باید کارگر را شریک سود کند، در کنار او قرار بگیرد
- *بازیگری دوگانه :هم مؤثر، هم نیازمند هدایت و نظارت*

۴. دشمن / آمریکا / رژیم صهیونیستی / سیا / موساد

- می‌خواهد جامعه کارگری را علیه نظام تحریک کند، تولید ملی را فلج کند، ذهن‌ها را از فلسطین منحرف کند
- ابزار رسانه‌ای و نفوذی در اختیار دارد
- باید با «مشت محکم» از سوی کارگر و مردم مواجه شود
- *دشمن خارجی با چهره مشخص و توطئه‌گر، دشمن گفتمان تولید و عزت ملی*

۵. شهید رئیسی

- در احیای کارخانه‌ها و بازگرداندن امنیت شغلی تلاش کردند
- الگو معرفی می‌شود برای مسئولیت‌پذیری و توجه به کارگر
- *فاعل مثبت، نمونه مسئول مردمی و مؤثر در حوزه عدالت اقتصادی*

۶. مردم / مصرف‌کنندگان

- مصرف کالای داخلی یا خارجی را انتخاب می‌کنند
- ممکن است تحت تأثیر تبلیغات یا بی‌توجهی، کالای خارجی بخرند
- باید فرهنگ مصرف کالای داخلی را بپذیرند و ترویج کنند
- *فاعل فرهنگی-اقتصادی با نقش حساس در پشتیبانی از تولید*

۷. شرکت‌های بزرگ

- می‌توانند آموزش مهارتی بدهند، با تعاونی‌ها مشارکت کنند
- نقش تسهیل‌گر در نظام مهارت‌آموزی و حل مسئله مسکن کارگری

۸. ملت فلسطین

- قربانی رژیم صهیونیستی، آمریکا و خیانت سکوت جهانی
- باید مورد حمایت قرار گیرد، فراموش نشود
- نمونه‌ای از مظلومیت و مقاومت در متن

جمع‌بندی تحلیلی:

لحن حاکم بر خطاب	موقعیت گفتمانی	نقش غالب	بازیگر
همدلانه، انگیزشی	هسته گفتمان	فاعل + قربانی	**کارگر**
دستوری، انتقادی	محل مطالبه و هشدار	مسئول پاسخ‌گو	**دولت/وزارت‌ها**
توصیه‌ای	مشروط به عدالت	مؤثر + دوپهلو	**سرمایه‌دار**
هشداردهنده	تهدیدکننده عزت و تولید	خرابکار خارجی	**دشمن**
تحسینی	پشتیبان کارگر	الگوی مسئول متعهد	**شهید رئیسی**
دعوت‌گرانه	هم‌پیمان در تولید	انتخاب‌گر فرهنگی	**مردم**
حمایتی، بشارتی	استمرار گفتمان مقاومت	مظلوم + مقاوم	**ملت فلسطین**